

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮೇಶ್ವರಾಂ:— (ಆರೋಗ್ಯ ಸಚಿವರು) ಇವೊತ್ತಿನೊಳಗಾಗಿ ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.— (ಗುಂಪ್ಲುವೇಟೆ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನೈಯೆಯ ದಿವಸನಾ ನು ಸಹಿಪ್ಪಣಿಯಿರಿದಿರ್ವಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾವಣಾ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತನಾಡಲು ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣಿ ಪಡೆದು ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ನೈಯೆಯ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಕನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಲೇ ಮಾನ್ಯ ಹೆಲ್ಲೋವಿನಿಸ್ಟರು ಹೊಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಕರಿಸ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ತಾವು ಅವರು ಲೊಂಜಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇರಬೇಕು. ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಅನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವರಿಂದ ಆವರ್ತಿಣಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್‌ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ತಂಡಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ಭಾವಣಿಯನ್ನು ಮಂಗಿಸಿ ಶ್ರೀ ಶಾರ್ಚು ನಾವರು ಅವರ ಭಾವಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಯರಂಭ ಮಾಡುವವರಿಗೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅನಂತರ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರ್ಪಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಬೆಳಗಿನ ವೇಪರನ್ನು ಓದಿದಾಗ ನನ್ನ ಭಾವಣಿಯನ್ನು ಕೆಲವ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಆಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರಿಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಹಾಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರ ಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳುವಢಕೆ ತಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವೇಳೆ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಹೇಳುವದನ್ನು ಪ್ರೌತ್ತಿಕಯಾಗಿ ಕೇಳಿ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: ಅಡಕ್ಕೇನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಹರಿಜನರಾದ ರಿಂದ ನಾನು ಅವರಮೇಲೆ ಬಿಡು ಈ ಆಪಾಡನೆಗಳನ್ನು ಲೂ ಮೂಡಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವ ಅಪ್ಪಣಿತೆ ಮಾತಂಗಳು ಹೊರಟಿವೆ. ನಾನು ನೈನ್ನ ಭಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಥವರು ಅವರ ಜಾತಿ ಕುಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸಾತ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಎಂದೂ ಅಪ್ಪು ಕೆಳಮಣಿಕ್ಕಿಂತಿಂದು ಶಿಳಿ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಿಟ್‌ಅಂಡ್ ದೇನ ರನ್‌ಎಂಬ ಮಂನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಹೊಡೆಯುವುದಕೂ ಸಿದ್ದ ಮತ್ತು ಹೊಡಿತ ತಿನ್ನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವೆಯ ಹರಿಜನರು, ಇವರು ಸಾದರು, ಇವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಇವರು ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಇವರು ಬುರ್ಕಾಯಿತರು, ಇವರು ಮುಸಲಾನರು, ಎಂದು ಮಾತನಾಡುವುದು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅವರು ಬೋಧಿಸಿ ಜನಾಗಿದವರು ಆ ಸುಧುಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದನೆಂದು ಅಪ್ಪಣಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ತಾವು ದಯಿವಿಟ್ಟು ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡೆ ಎಣಾವಾಯಿತು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂ. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬಹಳ ಲಿಂಕ್ ಇಷ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಸುಮಾನೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರೆ ಆ ನಂತರ ನನ್ನ ಭಾವಣಾ ಕಾರಿಕಾಲು, ಗುಬ್ಬಿ ಕಾಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದಿಗಿಂದ ತಾವು ಮಾಡಲು ನಾನು ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಒಂಬಿನಲ್ಲಿನ ಭಾವಣಾ ನಂಗಿ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

DISCRETION OF THE SPEAKER UNDER RULE 315 TO EXPUNGE CERTAIN PORTIONS OF THE PROCEEDINGS

MR. SPEAKER.—I was not fully attentive to what the hon. Lady Member spoke yesterday as I was engaged in some other work. It is always open to any hon. Member to bring to my notice such matters. it may be the hon. Member Smt. Nagarathnamma or any other hon. Member. The hon. Lady Member made a statement of a defamatory nature

(Mr. SPEAKER)

against Hon: Minister. The hon. Minister wanted to make a statement this defamatory against statement of the hon. Lady Member. This defamatory statement comes under rule 315 and so I have ordered its expunction under rule 315. For this no notice is necessary and my order standes.

If the hon. Member wants a copy, I have no objection. She can request my office and then a copy will be given to her. After going through the speech, if the hon. Lady Member has got anything to Say, she will be heard.

SRI H. SIDDVEERAPPA:— (Harihara) I raise to a point of order. When does this rule 315 come into operation? That is the point to be considered. Rule 315 comes into operation only after rule 314 is complied with. Rule 314 says.

"The Secretary shall cause to be prepared a full report of the proceedings of the Assembly at each of its sitting and shall, as soon as practicable, publish it in such form and manner as the Speaker may, from time to time direct."

Rule 315 states.

"If the Speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent, or unparliamentary or undignified, he may in his discretion, order that such word or words be expunged from the proceedings of the Assembly."

Now my respectful submission to you is this. You must first go through the whole proceedings as they have been taken down and if you come to the conclusion out of the recorded proceedings that any words (mark the word 'word or words' and not sentence paragraph) are defamatory then only they can be expunged. Therefore, your discretion is circumscribed under rule 315.

If you want the power to expunge the whole thing we have no objection, but first let the rule be amended. But as the rule now stands, you have arbitrarily, without any sanction of the rule, ordered that the matter should be expunged. As a matter of fact, one day you expunged the entire debate which took place for nearly 1½ hours. Such a thing has happened in this House. So my respectful submission to you is this. You have been telling us to follow the rules. but before that you should yourself follow the rules. so please get this examined. If you order so many things said here to be expunged. then then the proceedings will become mutilated proceedings torn out of the context and what Members have actually spoken will not be seen from the records. That is why I said yesterday that every one of us is a responsible member. We must not hit and run away. We must have

the courage of conviction to stand by it. That is why I said, if the lady Member feels that she is right, then she must take the penalty if what she has uttered is false. That is my stand.

MR. SPEAKER—I have heard the hon. Member Sri Siddaveerappa

The words used in this rule are If the speaker is of opinion that a word or words has or have been used in debate which is or are defamatory or indecent, or unparliamentary or undignified, he may in his discretion order that such word or words be expunged from the proceedings of the Assembly.

This rule has no connection with rule 316, and words can be ordered to be expunged as and when the proceedings are being recorded. Expression of words becomes part of the Proceeding and therefore the Speaker has got every right to order for their expunction. There is nothing wrong in what was done. This is not done for the first time in this House. This has been in the Mother of Parliament and in the Lok Sabha. My predecessor has also done it, and I have also done it. The moment the words are recorded, they become a record of the proceedings. The Speaker or the Presiding officer is entitled to expunge them. Therefore I don't find any force in the point raised.

SRI H. N NANJE GOWDA— Sir I rise to a Point of Order. ಸ್ವಾಮೀ, ನನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯಾಲೋಪ ಏಷ್ಟು ರೂಲಿಂಗನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 315 ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಳವು ಅನ್ನಾಪಾಲ್ವಿಮೆಂಟಿರಿ ಆಗಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಿಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಆವಕಾಶ ಇದೆ. ನಿನ್ನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯಾರ್ಥಿಯವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದ್ವಿತೀಯವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳಿತ್ತು ಇದ್ದರಿ. ಆಗಲೇ ಅವು ಅನ್ನಾಪಾಲ್ವಿಮೆಂಟಿರಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎಂದು ತಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದರೆ ಏಕೈ ಪಂಚ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು. ತಮಗೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕವ್ಯ ವಾಗಿಗೆತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಕೊತ್ತಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಭಿವಾ ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಕನ್ನಿನ ಪ್ರಮಾಣಿಕದಲ್ಲಿ ಇದಿರೇ? ಅವು ಪಾಲ್ವಿಮೆಂಟಿರಿ ಶಬ್ದಗಳ ಆಗಿದರೆ ಆಗ ಏನೂ ಹೆಳದ ತಾವು ಏಕೆ ಸುಮ್ಮನ್ನಾದಿರಿ ಅವ್ಯಾತ್ಮೆ ಎರಡನೇ ಸದಸ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾತನಾಡಿ, ಇನ್ನೇ ಸದಸ್ಯಾರ್ಥಿಯವರೂ ಮಾತನಾಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ್ದಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಭಾಧದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಪದಗಳ ಅನ್ನಾಪಾಲ್ವಿಮೆಂಟಿರಿ ಎಂದು ಏತಕ್ಕಿಂತ ತೀವ್ರಮಾಡಿದರಿ? ಆದಿನ ತಾವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಪಡೆಸಿದ್ದಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಆವರು ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ತಾವೇ ಒಳ್ಳಿಕೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER— As was partly pointed out by the hon. Member Sri Siddaveerappa, matters which come within the scope of Rule 315 can be expunged not only on that day but thereafter also. Even after going through the records, if it is found defamatory it can be removed. There is no Point of Order.

SRI M. NAGAPPA— Then the objection taken by Sri Siddaveerappa was ruled out? you could have said that there is a flexibility in the rule. Your ruling was that it can be done immediately.

MR. SPEAKER— Both ways it can be done.